

**ANALISIS KESILAPAN BAHASA DALAM
PENULISAN ILMIAH MAHASISWA BUKAN
PENUTUR NATIF DI INSTITUT PENGAJIAN
TINGGI AWAM**

ABDUL HAMID MOIDEN

**DOCTOR OF PHILOSOPHY
(EDUCATION)**

**UNIVERSITI PERTAHANAN NASIONAL
MALAYSIA**

2021

**ANALISIS KESILAPAN BAHASA DALAM PENULISAN ILMIAH
MAHASISWA BUKAN PENUTUR NATIF DI INSTITUSI PENGAJIAN
TINGGI AWAM**

ABDUL HAMID MOIDEN

Thesis submitted to the Centre for Graduate Studies, Universiti Pertahanan Nasional
Malaysia, in fulfilment of the requirements for the Degree of Doctor of Philosophy
(Education)

2021

ABSTRACT

Non-native speakers among students make many morphological, syntactic and mechanical errors in their academic writing, and such errors are due to learning and teaching factors. The main objective of this study is to determine and identify the types of grammatical errors, describe the differences in the mistakes made according to the independent variables such as gender, family socioeconomics (high, medium, low) and their Malay language achievement in Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) exam level (high, medium, low) among students who are non-native speakers. It intends to formulate teachers' learning and teaching factors that affect the grammatical errors of morphological, syntactic and mechanical aspects in the academic writing of non-native speaker students. This survey-type study that uses a qualitative and quantitative approach is limited to studying 57 Chinese and Indian students in year 1 from Universiti Pertahanan Nasional Malaysia (UPNM). Qualitative data were obtained from students' academic writing, and quantitative data were obtained from the survey questionnaires answered by students. The study data were analysed using Corder's Theory of Language Error Analysis (1973) and SPSS software (Statistical Package for the Social Sciences) version 23.0. The study results found that the Chinese and Indian students from year 1 made many grammatical errors in their academic writing. This proves that they have not fully mastered the grammatical skills in Malay language academic writing. In addition, there were no significant differences in language errors according to gender, Malay language achievement at the SPM level and family socioeconomic status. The findings of the questionnaire also prove that the learning factor, namely the attitude of students towards learning the Malay language, contributes to the weakness in the mastering of the Malay language. Overall, this study only focused on the year 1 Chinese and Indian students from UPNM. Students do not appear serious nor are they highly motivated to master the Malay language. The Public Institution of Higher Learning (IPTA) identifies UPNM as IPTA. Therefore, the weakness of their grammar proficiency cannot be generalized to represent the overall grammar proficiency of the Chinese and Indian students in academic writing at UPNM or all IPTA in the country. Various measures are proposed to overcome this weakness.

ABSTRAK

Mahasiswa bukan penutur natif banyak melakukan kesalahan morfologi, sintaksis dan mekanis dalam penulisan ilmiah mereka. Kesalahan ini dilakukan disebabkan faktor pembelajaran dan faktor pengajaran. Objektif utama kajian ini adalah menentukan dan mengenal pasti jenis-jenis kesalahan tatabahasa, menghuraikan perbezaan kesalahan bukan penutur natif dari segi aspek pemboleh ubah bebas iaitu jantina, sosioekonomi keluarga (tinggi, sederhana, rendah) dan pencapaian Bahasa Melayu peringkat Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) (tinggi, sederhana, rendah), merumuskan faktor pembelajaran dan faktor pengajaran guru yang mempengaruhi kesalahan tatabahasa aspek morfologi, sintaksis dan mekanis dalam penulisan ilmiah mahasiswa bukan penutur natif. Kajian berbentuk tinjauan yang menggunakan pendekatan kualitatif dan kuantitatif ini hanya terbatas kepada seramai 57 mahasiswa Cina dan India, tahun 1 dari Universiti Pertahanan Nasional Malaysia (UPNM). Data-data kualitatif diperoleh daripada penulisan ilmiah mahasiswa dan data kuantitatif diperoleh daripada soal selidik. Data kajian dianalisis dengan menggunakan Teori Analisis Kesalahan Bahasa Corder (1973) dan perisian SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) versi 23.0. Hasil penelitian penulisan ilmiah didapati bahawa mahasiswa Cina dan India dari tahun 1 banyak melakukan kesalahan tatabahasa dalam penulisan ilmiah mereka. Ini jelas membuktikan bahawa mereka belum menguasai sepenuhnya kemahiran tatabahasa dalam penulisan ilmiah berbahasa Melayu. Selain itu, tiada perbezaan ketara dalam kesalahan bahasa mengikut jantina, pencapaian Bahasa Melayu peringkat SPM dan status sosioekonomi keluarga. Dapatan soal selidik turut membuktikan faktor pembelajaran, iaitu sikap mahasiswa terhadap pembelajaran bahasa Melayu menyumbang kepada kelemahan dalam penguasaan bahasa Melayu. Kesimpulannya, kajian ini hanya tertumpu pada mahasiswa Cina dan India dari tahun 1 UPNM. Oleh yang demikian, kelemahan penguasaan tatabahasa mereka tidak boleh digeneralisasikan kepada penguasaan tatabahasa keseluruhan mahasiswa Cina dan India dalam penulisan ilmiah di UPNM atau keseluruhan IPTA di negara kita. Pelbagai langkah dicadangkan untuk mengatasi kelemahan ini.

PENGHARGAAN

Dengan nama Allah Yang Maha Pengasih Lagi Maha Penyayang.

Selawat dan salam ke atas Junjungan Besar Nabi Muhammad SAW.

Alhamdulillah, syukur ke hadrat Allah SWT kerana dengan taufik dan hidayah-Nya saya dapat menyiapkan penulisan tesis ini. Saya ingin merakamkan jutaan terima kasih dan penghargaan yang tidak terhingga kepada penyelia tesis saya Prof. Madya Ts Dr. Jessica Ong Hai Liaw di atas kesabaran, sokongan, nasihat, bimbingan, motivasi serta sokongan moral yang diberikan kepada saya sehingga saya berjaya menyempurnakan penulisan ini. Segala tunjuk ajar serta kebijaksanaan beliau melatih saya telah membentuk semangat penyelidik dalam jiwa saya. Sepanjang tempoh pengajian ini, beliau adalah guru dan sahabat. Beliau guru yang sentiasa menyebarkan kasih sayang dengan kata-kata motivasi yang sungguh puitis dan bermakna. Beliau sahabat yang dekat di hati kerana sentiasa menghulurkan bantuan dan sokongan kepada saya. Prof Madya Ts. Dr Jessica Ong Hai Liaw guru yang hebat. Saya bangga menjadi anak didik beliau. Saya juga mengambil kesempatan ini untuk mengucapkan jutaan terima kasih kepada Dr. Sharil Nizam Shaari, Encik Zahari Dollah, Mohamad Moiden, Sulaiman Moiden, Mohd. Shafiq Sulaiman, Ummi Sabrah Mohamed Ali dan Kalanithy Namasivayam. Semoga segala kebaikan mereka dibalas dengan sebesar-besar ganjaran oleh Allah SWT.

KELULUSAN

The Examination Committee has met on **12 October 2021** to conduct the final examination of **ABDUL HAMID MOIDEN** on his degree thesis entitled '**ANALISIS KESILAPAN BAHASA DALAM PENULISAN ILMIAH MAHASIWA BUKAN PENUTUR NATIF DI INSTITUT PENGAJIAN TINGGI AWAM**'.

The committee recommends that the student be awarded the of Doctor of Philosophy (Education).

Members of the Examination Committee were as follows.

Prof. Dr. Jowathy binti Juhary

Language Centre

Universiti Pertahanan Nasional Malaysia

(Chairman)

Prof. Madya Dr. Norshima binti Zainal Shah

Language Centre

Universiti Pertahanan Nasional Malaysia

(Internal Examiner)

Prof. Madya Dr. Rohaidah binti Kamaruddin

Faculty of Modern Languages and Communication

Universiti Putera Malaysia

(External Examiner)

Prof. Madya Dr. Muhammad Saiful Haq bin Hussin

Academy of Malay Studies

University of Malaya

(External Examiner)

KELULUSAN

This thesis was submitted to the Senate of Universiti Pertahanan Nasional Malaysia and has been accepted as fulfilment of the requirements for the degree of **Doctor of Philosophy (Education)**. The members of the Supervisory Committee were as follows.

Prof. Madya Ts. Dr. Jessica Ong Hai Liaw

Faculty of Defence Studies and Management

Universiti Pertahanan Nasional Malaysia

(Main Supervisor)

UNIVERSITI PERTAHANAN NASIONAL MALAYSIA

DECLARATION OF THESIS

Student's full name : ABDUL HAMID MOIDEN
Date of birth : 8 NOVEMBER 1976
Title : ANALISIS KESILAPAN BAHASA DALAM PENULISAN
ILMIAH MAHASISWA BUKAN PENUTUR NATIF DI INSTITUT
PENGAJIAN TINGGI AWAM
Academic session : 2017/2021

I hereby declare that the work in this thesis is my own except for quotations and summaries which have been duly acknowledged.

I further declare that this thesis is classified as:

- CONFIDENTIAL** (Contains confidential information under the official Secret Act 1972)*
- RESTRICTED** (Contains restricted information as specified by the organisation where research was done)*
- OPEN ACCESS** I agree that my thesis to be published as online open access (full text)

I acknowledge that Universiti Pertahanan Nasional Malaysia reserves the right as follows.

1. The thesis is the property of Universiti Pertahanan Nasional Malaysia.
2. The library of Universiti Pertahanan Nasional Malaysia has the right to make copies for the purpose of research only.
3. The library has the right to make copies of the thesis for academic exchange.

_____
Signature

_____
**Signature of Supervisor/Dean of CGS/
Chief Librarian

761108017629
_____
IC/Passport No.

[Click here to enter text.](#)
_____
**Name of Supervisor/Dean of CGS/
Chief Librarian

Date:

Date:

*If the thesis is CONFIDENTIAL OR RESTRICTED, please attach the letter _____ from the organisation with period and reasons for confidentiality and restriction.

** Witness

KANDUNGAN

MUKA

ABSTRACT		ii
ABSTRAK		iii
PENGHARGAAN		iv
PENGESAHAN		v
PENGESAHAN		vi
DECLARATION OF THESIS		vii
KANDUNGAN		viii
SENARAI JADUAL		xiv
SENARAI RAJAH		xix
BAB 1	PENGENALAN	1
	1.1 Latar Belakang Kajian	1
	1.1.1 Kedudukan Bahasa Melayu di Malaysia	2
	1.1.2 Cabaran Bahasa Melayu sebagai Bahasa Ilmu	3
	1.1.3 Pemartabatan Bahasa Melayu di Institusi Pengajian Tinggi (IPT)	6
	1.1.4 Penguasaan Bahasa Pertama (B1) dan Bahasa Kedua (B2)	8
	1.1.5 Faktor-faktor yang Mempengaruhi Pembelajaran Bahasa Kedua	10
	1.1.6 Penguasaan Bahasa Melayu Penutur Natif dan Bukan Natif	14
	1.1.7 Kemahiran Penulisan Ilmiah di IPTA	16
	1.1.8 Kesalahan Bahasa dalam Penulisan	17
	1.2 Pernyataan Masalah	19
	1.3 Persoalan Kajian	29
	1.4 Objektif Kajian	30
	1.5 Hipotesis Kajian	31
	1.6 Batasan Kajian	32
	1.7 Kepentingan Kajian	39
	1.8 Definisi Operasional	42
	1.8.1 Tatabahasa Bahasa Melayu	43
	1.8.2 Kesalahan Bahasa	43
	1.8.3 Analisis Kesalahan Bahasa	46
	1.8.4 Bukan Penutur Natif	47
	1.8.5 Institusi Pengajian Tinggi Awam (IPTA)	48
	1.8.6 Universiti Pertahanan Nasional Malaysia (UPNM)	48
	1.9 Kesimpulan	48
BAB 2	SOROTAN KAJIAN	45
	2.1 Pengenalan	45
	2.2 Sorotan Kajian Tentang Pemartabatan Bahasa Melayu Di Institusi Pengajian Tinggi Awam	46

2.2.1	Kajian Dalam Negara Tentang Pemartabatan Bahasa Melayu di Institusi Pengajian Tinggi Awam	46
2.3	Kajian Tentang Kesalahan Bahasa	50
2.3.1	Kajian Dalam Negara Tentang Kesalahan Bahasa	51
2.3.2	Kajian Luar Negara Tentang Kesalahan Bahasa	57
2.4	Kajian Tentang Sikap Pelajar Terhadap Bahasa Melayu	64
2.4.1	Kajian Dalam Negara Tentang Sikap Pelajar Terhadap Bahasa Melayu	64
2.4.2	Kajian Luar Negara Tentang Sikap Pelajar Terhadap Bahasa Kedua	72
2.5	Teknologi Maklumat Dan Komunikasi (TMK) Dalam Pendidikan	76
2.5.1	Kajian Dalam Negara Tentang Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK)	76
2.5.2	Kajian Luar Negara Tentang Teknologi Maklumat dan Komunikasi (TMK)	79
2.6	Kajian Tentang Jantina	86
2.6.1	Kajian Dalam Negara Tentang Jantina	86
2.6.2	Kajian Luar Negara Tentang Jantina	90
2.7	Kesimpulan	92

BAB 3

METODOLOGI	94	
3.1	Pendahuluan	94
3.2	Teori Analisis Kesalahan Bahasa Pit Corder (1973)	95
3.2.1	Pengumpulan Data Kesalahan	101
3.2.2	Mengidentifikasikan Kesalahan	102
3.2.3	Penjelasan Kesalahan	104
3.2.4	Pengklasifikasian Kesalahan	105
3.3.5	Menilai Kesalahan	106
3.3	Teori Behaviorisme B.F Skinner (1978)	106
3.3.1	Penguasaan Bahasa Memerlukan Pengulangan	107
3.3.2	Bahasa Adalah Satu Tabiat	107
3.3.3	Pengukuhan Dalam Pembelajaran	108
3.3.4	Bahasa Dikuasai Melalui Latihan	109
3.4	Teori Sosio-Pendidikan Gardner (Gardner 1985)	109
3.4.1	Sikap Terhadap Situasi Pembelajaran	114
3.4.2	Kesepaduan	114
3.4.3	Motivasi	115
3.4.4	Kebimbangan Bahasa	115
3.5	Teori Monitor (1984)	116
3.5.1	Hipotesis Susunan Semula Jadi (Natural Order Hypothesis)	119
3.5.2	Hipotesis Pemerolehan-Pembelajaran Bahasa (Acquisition-Learning Hypothesis)	120
3.5.3	Monitor Hypothesis (Hipotesis Monitor)	120
3.5.4	Hipotesis Input (Input Hypothesis)	121

3.5.5	Hipotesis Filter Afektif (Affective Filter Hypothesis)	121
3.6	Reka Bentuk Kajian	122
3.7	Kerangka Konseptual	126
3.7.1	Pemboleh Ubah Bersandar	128
3.7.2	Pemboleh Ubah Bebas	128
3.8	Kerangka Teori	128
3.9	Lokasi Kajian	147
3.10	Populasi Dan Pensampelan	133
3.11	Alat Kajian	136
3.11.1	Tugasan Penulisan Ilmiah	140
3.11.2	Soal Selidik	143
3.12	Kesahan (Validity) Dan Kebolehpercayaan (Reliability)	154
3.13	Tatacara Kajian	158
3.13.1	Kajian Rintis	158
3.13.2	Perbincangan Kajian Rintis	160
3.13.3	Hasil Penulisan Ilmiah	168
3.13.4	Hasil Kajian Soal Selidik	168
3.14	Kajian Sebenar	169
3.15	Penganalisan Data	170
3.15.1	Tugasan Esei Ilmiah	170
3.15.2	Soal Selidik	170
3.16	Pertimbangan Etika	172
3.17	Kesimpulan	174

BAB 4	DAPATAN KAJIAN	175
4.1	Pendahuluan	175
4.2	Demografi Responden	176
4.3	Analisis Kesalahan Tatabahasa Keseluruhan	181
4.3.1	Analisis Jenis-Jenis Kesalahan Tatabahasa	182
4.3.2	Kesalahan Morfologi	182
4.3.2.1	Kesalahan Penggunaan Imbuhan (M1)	186
4.3.2.2	Kesalahan Penggunaan Kata Depan/Sendi Nama (M4)	190
4.3.2.3	Kesalahan Penggunaan Kata Tugas (M5)	193
4.3.2.4	Kesalahan Penggunaan Kata Ganti Diri (M2)	199
4.3.2.5	Kesalahan Penggunaan Kata Ganda (M6)	203
4.3.2.6	Kesalahan Penggunaan Nama Kata Ganti Tunjuk (M3)	205
4.3.2.7	Kesalahan Penggunaan Kata Asing (M7)	211
4.3.3	Kesalahan Jenis Sintaksis	214
4.3.3.1	Kesalahan Struktur Ayat Majmuk Keterangan (S5)	215
4.3.3.2	Kesalahan Struktur Ayat Campuran (S6)	220
4.3.3.3	Kesalahan Struktur Ayat Majmuk Gabungan (S2)	226
4.3.3.4	Kesalahan Struktur Ayat Majmuk Pancangan (S3)	231
4.3.3.5	Kesalahan Struktur Ayat Saduran (S9)	236
4.3.3.6	Kesalahan Struktur Ayat Majmuk Komplemen (S4)	239

4.3.3.7 Kesalahan Struktur Ayat Aktif (S7)	244
4.3.3.8 Kesalahan Struktur Ayat Tunggal (S1)	250
4.3.3.9 Kesalahan Struktur Ayat Pasif (S8)	255
4.3.4 Kesalahan Tatabahasa Aspek Mekanis	261
4.3.4.1 Kesalahan Pemilihan Kata (MK1)	262
4.3.4.2 Kesalahan Tanda Baca (MK2)	266
4.3.5 Analisis Kesalahan Tatabahasa dalam Penulisan Ilmiah	271
4.3.5.1 Kesalahan Morfologi Mahasiswa Lelaki	274
4.3.5.2 Kesalahan Sintaksis Kumpulan Mahasiswa Lelaki	276
4.3.5.3 Kesalahan Mekanis Kumpulan Mahasiswa Lelaki	280
4.3.5.4 Kesalahan Morfologi Kumpulan Mahasiswa Perempuan	281
4.3.5.5 Kesalahan Sintaksis Kumpulan Mahasiswa Perempuan	284
4.3.5.6 Kesalahan Mekanis Kumpulan Mahasiswa Perempuan	285
4.4 Perbandingan Kekekapan Kesalahan Tatabahasa (Morfologi, Sintaksis dan Mekanis) Berdasarkan Jantina	287
4.4.1 Perbandingan Kesalahan Morfologi Berdasarkan Jantina	287
4.4.2 Perbandingan Kesalahan Sintaksis Berdasarkan Jantina	290
4.4.3 Perbandingan Kesalahan Mekanis Berdasarkan Jantina	293
4.5 Kesalahan Tatabahasa Berdasarkan Status Sosioekonomi (SSE) Mahasiswa	295
4.5.1 Kumpulan Status Sosioekonomi (SSE) Berdasarkan Jantina	295
4.5.2 Kesalahan Morfologi Mahasiswa Lelaki Berdasarkan Status Sosioekonomi (SSE)	297
4.5.3 Kesalahan Sintaksis Mahasiswa Lelaki Berdasarkan Status Sosioekonomi (SSE)	298
4.5.4 Kesalahan Mekanis Mahasiswa Lelaki Berdasarkan Status Sosioekonomi (SSE)	299
4.5.5 Kesalahan Morfologi Mahasiswa Perempuan Berdasarkan Status Sosioekonomi (SSE)	300
4.5.6 Kesalahan Sintaksis Mahasiswa Perempuan Berdasarkan Status sosioekonomi (SSE)	302
4.5.7 Kesalahan mekanis Mahasiswa Perempuan Berdasarkan Status Sosioekonomi (SSE)	303
4.5.8 Perbandingan Min Kesalahan Morfologi Berdasarkan Status Sosioekonomi (SSE)	304
4.5.9 Perbandingan Min Kesalahan Sintaksis Berdasarkan Status Sosioekonomi (SSE)	307
4.5.10 Perbandingan Min Kesalahan Mekanis Berdasarkan Status Sosioekonomi (SSE)	311
4.6 Kesalahan Tatabahasa Berdasarkan Pencapaian Bahasa Melayu Peringkat SPM	313

4.6.1	Kumpulan Pencapaian Bahasa Melayu Peringkat Sijil Pelajaran Malaysia (SPM) Mengikut Jantina	314
4.6.2	Kesalahan Morfologi Mahasiswa Lelaki Berdasarkan Pencapaian Bahasa Melayu Peringkat SPM	315
4.6.3	Kesalahan Sintaksis Mahasiswa Lelaki Berdasarkan Pencapaian Bahasa Melayu Peringkat SPM	317
4.6.4	Kesalahan Mekanis Mahasiswa Lelaki Berdasarkan Pencapaian Bahasa Melayu Peringkat SPM	318
4.6.5	Kesalahan Morfologi Mahasiswa Perempuan Berdasarkan Pencapaian Bahasa Melayu peringkat SPM	319
4.6.6	Kesalahan Sintaksis Mahasiswa Perempuan Berdasarkan Pencapaian Bahasa Melayu Peringkat SPM	320
4.6.7	Kesalahan Mekanis Mahasiswa Perempuan Berdasarkan Pencapaian Bahasa Melayu peringkat SPM	322
4.6.8	Perbandingan Min Kesalahan Morfologi Berdasarkan Tahap Pencapaian Bahasa Melayu Peringkat SPM	323
4.6.9	Perbandingan Min Kesalahan Sintaksis Berdasarkan Tahap Pencapaian Bahasa Melayu Peringkat SPM	327
4.6.10	Perbandingan Min Kesalahan Mekanis Berdasarkan Status tahap pencapaian Bahasa Melayu SPM	330
4.7	Analisis Kekekapan dan Deskriptif	332
4.7.1	Sikap Mahasiswa ketika Pembelajaran Bahasa Melayu	333
4.7.2	Persepsi Mahasiswa Terhadap Faktor Pengajaran Guru Yang Berteraskan Pengaplikasian Teknologi Maklumat Dan Komunikasi (TMK) Dalam Pembelajaran Bahasa Melayu	339
4.8	Perbincangan	345
4.9	Kesimpulan	349

BAB 5	KESIMPULAN DAN CADANGAN	350
5.1	Pendahuluan	350
5.2	Rumusan	367
5.3	Cadangan	367
5.3.1	Guru	367
5.3.2	Pusat Perkembangan Kurikulum (PPK), Kementerian Pendidikan Malaysia	368
5.3.3	Ibu Bapa	369
5.3.4	Pengurusan dan Pentadbiran Institusi Pengajian Tinggi Awam (IPTA)	370

5.3.5	Pusat Bahasa Universiti Pertahanan Nasional Malaysia (UPNM)	371
5.4	Penutup	372

RUJUKAN	374
LAMPIRAN	388
BIODATA PELAJAR	413
SENARAI PENERBITAN	414

SENARAI JADUAL

MUKA

Jadual 3.1:	Bilangan responden kajian Cina dan India, Tahun 1 berdasarkan fakulti dan pusat	150
Jadual 3.2:	Skala Likert item persepsi mahasiswa dan sikap mahasiswa	161
Jadual 3.3:	Pekali kebolehpercayaan untuk kajian sebenar	173
Jadual 3.4:	Kesalahan penggunaan ganti nama diri pertama (kita)	178
Jadual 3.5:	Kesalahan penggunaan kata depan/ sendi nama 'daripada'	180
Jadual 3.6:	Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan keterangan musabab 'oleh sebab'	
Jadual 3.7:	Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan ayat campuran	184
Jadual 4.1:	Demografi responden	194
Jadual 4.2:	Jumlah kesalahan tatabahasa dalam tugas penulisan ilmiah	200
Jadual 4.3:	Kesalahan tatabahasa secara keseluruhan mengikut jenis-jenis kesalahan	201
Jadual 4.4:	Taburan kesalahan tatabahasa secara menyeluruh mengikut jenis	202
Jadual 4.5:	Kesalahan penggunaan imbuhan awalan	206
Jadual 4.6:	Kesalahan penggunaan imbuhan akhiran	207
Jadual 4.7:	Kesalahan penggunaan imbuhan apitan	208
Jadual 4.8:	Kesalahan penggunaan kata depan/ sendi nama 'daripada'	210
Jadual 4.9:	Kesalahan penggunaan kata depan/ sendi nama 'tentang'	212
Jadual 4.10:	Kesalahan penggunaan kata depan/sendi nama 'terhadap'	213
Jadual 4.11:	Kesalahan penggunaan kata tugas penyambung ayat 'malahan'	215
Jadual 4.12:	Kesalahan penggunaan kata prafrasa (kata penegas 'juga')	216
Jadual 4.13:	Kesalahan penggunaan kata pascakata (kata penekan 'nya')	218
Jadual 4.14:	Kesalahan penggunaan ganti nama diri pertama (kita)	220
Jadual 4.15:	Kesalahan penggunaan ganti nama diri ketiga (mereka)	221
Jadual 4.16:	Kesalahan penggunaan ganti nama diri pertama	222
Jadual 4.17:	Kesalahan penggunaan kata ganda penuh	225
Jadual 4.18:	Kesalahan kata ganda berentak	226
Jadual 4.19:	Kesalahan kata ganda separa	227
Jadual 4.20:	Kesalahan penggunaan ganti nama tunjuk 'ini'	229
Jadual 4.21:	Kesalahan penggunaan ganti nama tunjuk umum 'itu'	230

Jadual 4.22: Kesalahan penggunaan ganti nama tunjuk ‘situ’	231
Jadual 4.23: Kesalahan penggunaan kata asing bahasa Inggeris yang ada istilah dalam Bahasa Melayu	233
Jadual 4.24: Kesalahan penggunaan tanda petik untuk kata asing	235
Jadual 4.25: Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan kompelemen keterangan musabab ‘oleh sebab’	237
Jadual 4.26: Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan komplemen keterangan akibat	239
Jadual 4.27: Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan komplemen keterangan syarat	240
Jadual 4.28: Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan ayat campuran (ayat gabungan + ayat komplemen ‘bahawa’).	244
Jadual 4.29: Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan ayat campuran (ayat gabungan + ayat relatif ‘yang’)	245
Jadual 4.30: Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan komplemen keterangan ayat majmuk campuran (ayat komplemen + ayat keterangan pertentangan ‘kendatipun’)	246
Jadual 4.31: Kesalahan struktur ayat majmuk gabungan menggunakan kata hubung yang berpasangan (Apakah...ataupun)	250
Jadual 4.32: Kesalahan struktur ayat majmuk gabungan yang susunannya faktanya berurutan (dan...serta)	251
Jadual 4.33: Kesalahan struktur ayat majmuk gabungan susunannya memberikan maksud pertentangan fakta (sebaliknya)	252
Jadual 4.34: Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan ayat relatif dalam subjek	256
Jadual 4.35: Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan ayat relatif pemancangan klausa relatif dalam predikat	257
Jadual 4.36: Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan ayat relatif dalam subjek	258
Jadual 4.37: Kesalahan struktur ayat saduran bahasa Inggeris	260
Jadual 4.38: Kesalahan struktur ayat saduran daripada ayat terjemahan langsung daripada bahasa Inggeris	261
Jadual 4.39: Kesalahan struktur ayat saduran bahasa Arab	262
Jadual 4.40: Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan komplemen frasa nama ‘bahawa’	264
Jadual 4.41: Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan komplemen frasa kerja	265

Jadual 4.42:	Kesalahan struktur ayat majmuk pancangan komplemen frasa adjektif	266
Jadual 4.43:	Kesalahan struktur ayat aktif transitif (klausa komplemen)	269
Jadual 4.44:	Kesalahan struktur ayat aktif transitif kata kerja yang menerima dua objek yang boleh ubah binaannya	271
Jadual 4.45:	Kesalahan struktur ayat aktif tak transitif yang keterangan boleh digugurkan	272
Jadual 4.46:	Kesalahan struktur ayat tunggal susunan biasa yang subjek berada di hadapan predikat	275
Jadual 4.47:	Kesalahan struktur ayat tunggal susunan songsang yang sebahagian daripada predikat	276
Jadual 4.48:	Kesalahan struktur ayat tunggal susunan biasa yang subjek berada di hadapan predikat	278
Jadual 4.49:	Kesalahan struktur ayat tunggal susunan biasa yang pendepanan seluruh predikat	279
Jadual 4.50:	Kesalahan struktur ayat pasif dengan imbuhan kata kerja pasif	283
Jadual 4.51:	Kesalahan struktur ayat pasif dengan kata ganti nama diri pertama dan kata ganti nama diri kedua	284
Jadual 4.52:	Kesalahan struktur ayat pasif dengan kata ganti nama orang pertama dan kata ganti nama diri kedua	285
Jadual 4.53:	Kesalahan pemilihan kata pemerai 'ialah'	288
Jadual 4.54:	Kesalahan pemilihan kata kerja	289
Jadual 4.55:	Kesalahan pemilihan penanda wacana	291
Jadual 4.56:	Kesalahan penggunaan tanda baca	292
Jadual 4.57:	Kesalahan penggunaan tanda baca	293
Jadual 4.58:	Kesalahan penggunaan kesalahan penggunaan huruf besar	294
Jadual 4.59:	Jumlah kesalahan tatabahasa dan jenisnya bagi tugas penulisan ilmiah	297
Jadual 4.60:	Jumlah kesalahan morfologi mahasiswa lelaki dalam penulisan ilmiah	300
Jadual 4.61:	Jumlah kesalahan sintaksis kumpulan mahasiswa lelaki dalam tugas penulisan ilmiah	303
Jadual 4.62:	Jumlah kesalahan mekanis kumpulan mahasiswa lelaki dalam tugas penulisan ilmiah	307
Jadual 4.63:	Jumlah kesalahan morfologi kumpulan mahasiswa perempuan dalam tugas penulisan ilmiah	308
Jadual 4.64:	Jumlah kesalahan sintaksis kumpulan mahasiswa perempuan dalam	

tugas penulisan ilmiah	311
Jadual 4.65: Jumlah kesalahan mekanis kumpulan mahasiswa perempuan dalam tugas penulisan ilmiah	313
Jadual 4.66: Hasil analisis Ujian-t bagi kesalahan morfologi berdasarkan jantina mahasiswa	315
Jadual 4.67: Hasil analisis Ujian-t bagi setiap aspek kesalahan morfologi berdasarkan jantina	316
Jadual 4.68: Hasil analisis Ujian-t bagi kesalahan sintaksis berdasarkan jantina mahasiswa	318
Jadual 4.69: Keputusan Ujian-t bagi kesalahan sintaksis berdasarkan jantina	319
Jadual 4.70: Hasil analisis Ujian-t bagi kesalahan mekanis berdasarkan jantina mahasiswa	321
Jadual 4.71: Keputusan Ujian-t bagi kesalahan mekanis berdasarkan jantina	322
Jadual 4.72: Bilangan mahasiswa lelaki dan perempuan berdasarkan kumpulan SSE (tinggi, sederhana dan rendah)	324
Jadual 4.73: Jumlah kesalahan morfologi mahasiswa lelaki berdasarkan SSE	325
Jadual 4.74: Jumlah kesalahan sintaksis mahasiswa lelaki berdasarkan SSE	326
Jadual 4.75: Jumlah kesalahan mekanis mahasiswa lelaki berdasarkan SSE	328
Jadual 4.76: Jumlah kesalahan morfologi mahasiswa perempuan berdasarkan SSE	329
Jadual 4.77: Jumlah kesalahan sintaksis mahasiswa perempuan berdasarkan SSE	331
Jadual 4.78: Jumlah kesalahan mekanis mahasiswa perempuan berdasarkan SSE	332
Jadual 4.79: Jadual deskriptif kesalahan morfologi berdasarkan SSE	334
Jadual 4.80: Jadual ANOVA Perbandingan Min kesalahan morfologi berdasarkan SSE	335
Jadual 4.81: Jadual deskriptif kesalahan morfologi berdasarkan SSE	337
Jadual 4.82: Jadual ANOVA Perbandingan Min kesalahan sintaksis berdasarkan SSE	338
Jadual 4.83: Jadual deskriptif kesalahan mekanis berdasarkan SSE	341
Jadual 4.84: Jadual ANOVA Perbandingan Min kesalahan mekanis berdasarkan SSE	341
Jadual 4.85: Bilangan mahasiswa lelaki dan perempuan mengikut kumpulan pencapaian Bahasa Melayu peringkat SPM (tinggi, sederhana dan rendah)	344
Jadual 4.86: Jumlah kesalahan morfologi mahasiswa lelaki berdasarkan pencapaian	

Bahasa Melayu peringkat SPM	346
Jadual 4.87: Jumlah kesalahan sintaksis mahasiswa lelaki berdasarkan pencapaian Bahasa Melayu peringkat SPM	347
Jadual 4.88: Jumlah kesalahan mekanis mahasiswa lelaki berdasarkan pencapaian Bahasa Melayu peringkat SPM	348
Jadual 4.89: Jumlah kesalahan morfologi mahasiswa perempuan berdasarkan pencapaian Bahasa Melayu peringkat SPM	349
Jadual 4.90: Jumlah kesalahan sintaksis mahasiswa perempuan berdasarkan pencapaian Bahasa Melayu peringkat SPM	351
Jadual 4.91: Jumlah kesalahan mekanis mahasiswa perempuan berdasarkan pencapaian Bahasa Melayu peringkat SPM	353
Jadual 4.92: Jadual deskriptif kesalahan morfologi berdasarkan tahap pencapaian Bahasa Melayu SPM	354
Jadual 4.93: Jadual ANOVA Perbandingan Min kesalahan morfologi berdasarkan tahap pencapaian Bahasa Melayu SPM	356
Jadual 4.94: Jadual deskriptif kesalahan sintaksis berdasarkan tahap pencapaian Bahasa Melayu SPM	358
Jadual 4.95: Jadual ANOVA perbandingan Min kesalahan sintaksis berdasarkan tahap pencapaian Peringkat Bahasa Melayu SPM	359
Jadual 4.96: Jadual deskriptif kesalahan mekanis berdasarkan tahap pencapaian Bahasa Melayu SPM	362
Jadual 4.97: Jadual ANOVA perbandingan Min kesalahan mekanis berdasarkan tahap pencapaian Bahasa Melayu SPM	363
Jadual 4.98: Interpretasi Skor Purata ke Dalam 3 Tahap Skala Likert	364
Jadual 4.99: Skor min setiap item sikap mahasiswa terhadap bahasa Melayu	365
Jadual 4.100: Persepsi Pelajar Terhadap Pengaplikasian Teknologi Maklumat dan Komunikasi(TMK) Dalam Pembelajaran	371

SENARAI RAJAH

SURAT

Rajah 3.1:	Faktor-faktor kesalahan bahasa	109
Rajah 3.2:	Prosedur analisis kesalahan berbahasa (Sumber: Corder, 1974; Ellis 1987)	110
Rajah 3.3:	Model Sosio-Pendidikan Gardner (1985) (Sumber: Robert, 2005)	123
Rajah 3.4:	Model input hipotesis bagi pembelajaran dan produksi ujaran bahasa kedua (Sumber: Krashen, 1984)	131
Rajah 3.5:	Kerangka konseptual kajian	140

BAB 1

PENGENALAN

1.1 LATAR BELAKANG KAJIAN

Manusia adalah makhluk sosial yang berinteraksi dengan kelompoknya melalui bahasa. Bahasa menjadi medium yang mengekalkan kelangsungan sistem sosial hidup bermasyarakat manusia. Hal ini demikian kerana, bahasa adalah alat komunikasi manusia yang perdana. Manusia yang dianugerahkan bahasa, menggunakan bahasa untuk menyampaikan dan menerima pelbagai informasi secara lisan mahupun tulisan. Bahasa menjadi medium untuk menyampaikan keinginan, meluahkan perasaan, mengemukakan pendapat dan pendirian, menceritakan pengalaman kehidupan, mendapat maklumat dan menambah ilmu pengetahuan (Kamiliah Ayu, 2015). Kamus Dewan Edisi Keempat (2010), mendefinisikan bahasa sebagai sistem lambang bunyi suara yang digunakan sebagai alat perhubungan dalam satu kelompok manusia untuk melahirkan perasaan dan fikiran. Kamus ini turut mentakrifkan bahasa sebagai kata-kata yang disusun dalam percakapan atau tulisan. Kedua-dua takrif tersebut jelas

membuktikan bahasa adalah medium perhubungan yang digunakan dalam komunikasi tulisan dan lisan manusia.

Penguasaan dan kecekapan bahasa setiap individu adalah berbeza. Begitu juga halnya, penguasaan bahasa penutur natif dan bukan penutur natif. Penutur natif mudah menguasai bahasa pertama iaitu bahasa ibunda mereka kerana bahasa ini wujud secara semula jadi dalam diri mereka. Hal ini berbeza dengan penutur bukan natif yang menguasai bahasa kedua mereka melalui pembelajaran formal dan tidak formal. Penguasaan bahasa yang lemah mengakibatkan kesalahan bahasa dalam komunikasi lisan dan tulisan. Semua penutur bahasa pasti akan melakukan kesalahan bahasa. Kesalahan bahasa tidak dapat dielakkan. Namun demikian, kesalahan bahasa dapat dikurangkan melalui proses pembelajaran dan pengajaran yang terancang dan sistematik.

1.1.1 Kedudukan Bahasa Melayu di Malaysia

Berdasarkan Perkara 152 (1) Perlembagaan Malaysia menetapkan kedudukan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan di Malaysia dengan sebutan 'bahasa kebangsaan bagi negeri-negeri Malaysia ialah bahasa Melayu'. Pendeta Za'ba dalam artikelnya bertajuk 'Bahasa Kebangsaan Malaya Sa-Lepas Merdeka', menjelaskan enam rasional utama pemilihan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan untuk Persekutuan Tanah Melayu yang baharu merdeka daripada cengkaman penjajah (Adnan, 2003). Menurut Za'ba (1956), Tanah Melayu adalah negeri orang Melayu, bahasa Melayu adalah bahasa asli Tanah Melayu, bahasa Melayu memainkan peranan

sebagai bahasa perantara di Tanah Melayu, bahasa Melayu adalah bahasa yang bersifat hidup dan berkembang mengikut peredaran zaman, selain di Tanah Melayu bahasa Melayu telah dinobatkan sebagai bahasa rasmi negara Indonesia dan bahasa Melayu adalah bahasa yang mudah dikuasai (Za'ba, 1956).

Hakikatnya, bahasa Melayu telah dinobatkan sebagai bahasa ilmu dan bahasa pengantar pendidikan di negara kita. Namun demikian, untuk memartabatkan bahasa Melayu dalam sistem pendidikan negara bukan satu perkara yang mudah. Bahkan, bahasa Melayu yang menjadi lambang natif diri kebangsaan terpaksa menghadapi pelbagai rintangan dan cabaran untuk kekal sebagai bahasa ilmu.

1.1.2 Cabaran Bahasa Melayu sebagai Bahasa Ilmu

Penyata Razak 1956 memperakukan kedudukan bahasa Melayu sebagai bahasa ilmu. Penyata ini secara terperinci menyatakan bahasa Melayu dijadikan sebagai mata pelajaran wajib yang mesti dipelajari di semua sekolah dan peluang harus diberikan kepada semua pelajar di negara ini untuk mempelajari bahasa Melayu (Isahak, 2016; Shahrir, 2016; Teo, 2015)

Seterusnya, Jawatankuasa Penyemak Dasar Pelajaran 1960 melalui Laporan Rahman Talib 1960 mengenengahkan beberapa cadangan untuk memantapkan kedudukan bahasa Melayu sebagai bahasa kebangsaan. Cadangannya adalah semua sekolah kebangsaan menjadikan bahasa Melayu sebagai bahasa pengantar pendidikan.

Sekolah-sekolah vernakular pula dibenarkan menggunakan bahasa vernakular sebagai bahasa pengantar pendidikan. Laporan Jawatankuasa Pelajaran Razak 1956 dan Jawatankuasa Penyemak Pelajaran Rahman Talib 1960 telah memperincikan bahawa bahasa Melayu adalah bahasa pengantar pendidikan di sekolah rendah, menengah dan universiti awam.

Pada tahun 1993, Perdana Menteri Tun Dr Mahathir Mohamad telah mengumumkan bahawa subjek Sains dan Teknologi akan diajar dalam bahasa Inggeris dalam sistem pendidikan di negara kita. Pengumuman dan ketetapan ini berbeza dengan pendirian kerajaan ketika beliau menjawat jawatan sebagai Pengerusi Majlis Universiti Kebangsaan Malaysia. Pada awal 70-an, beliau mengesyorkan bahawa bahasa Melayu mestilah dijadikan bahasa pengantar utama pendidikan di universiti. Golongan cendekiawan dan pencinta bahasa Melayu telah mengemukakan bantahan terhadap pengajaran Sains dan Matematik dalam bahasa Inggeris melalui memorandum, resolusi dan pelbagai kenyataan di media arus perdana tempatan disebarluaskan. Hal ini berlaku kerana pengumuman tersebut bertentangan dengan Laporan Rahman Talib 1960 yang tidak rela membenarkan bahasa Melayu dianaktirikan dalam sistem pendidikan kebangsaan. Malah, pihak kerajaan disarankan untuk mendaulatkan bahasa Melayu seperti yang termaktub dalam Penyata Razak 1956 dan Laporan Rahman Talib 1960. Akhirnya, bahasa Melayu kekal sebagai bahasa ilmu.

Pada tahun 2002, sekali lagi Tun Dr. Mahathir Mohamad, semasa pemerintahan beliau mengumumkan bahasa Inggeris akan digunakan untuk pengajaran dan pembelajaran subjek Sains dan Matematik. Cadangan ini bertentangan dengan Akta